IDEJA O PRVOJ EKO-ZGRADI UJEDINJENIH NACIJA U SVIJETU POKRENUTA JE PRIJE OSAM GODINA, DANAS POLAGANJE KAMENA TEMELJCA

Vlada ulaže 2,7 miliona Mugoša poklonio zemlju

Tankosić Keli

Vlahović

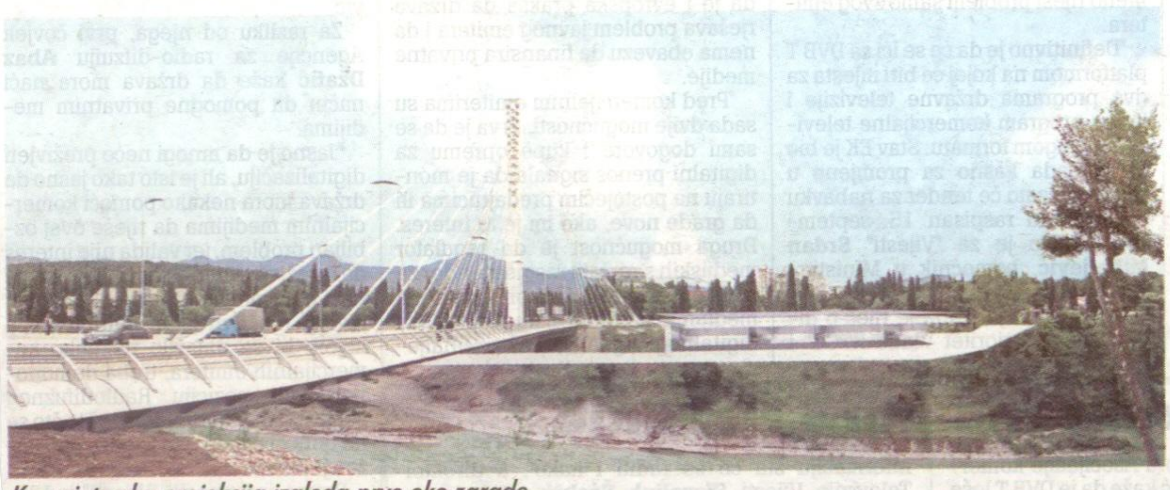

Kompjuterska projekcija izgleda prve eko zgrade

Podgorica - Ideja o izgradnji prve eko-zgrade Ujedinjenih nacija (UN) je pokrenuta prije osam godina, a **Helen Klark**, administrator UNDP i crnogorski premijer **Milo Đukanović**, danas će kod podgoričkog mosta Milenijum položiti kamen temeljac za prvi ekološki i energetsko nezavisni objekat ove organizacije u svijetu.

Uprkos činjenici da je ideja na početku naišla na otpor, čak i unutar samog UN sistema, te da je bilo brojnih odlaganja zbog kompleksnosti projekta, kao i birokratskog usporavanja, predanost pojedinih predstavnika UN sistema, austrijskog razvojnog sektora i crnogorske administracije, ipak je privela kraju dugotrajne pripremne radove.

Po sjećanju **Gareta Tankosića Kelija**, tadašnjeg predstavnika UNDP-a u Crnoj Gori, ideja o izgradnji zajedničke eko-zgrade za UN organizacije u Crnoj Gori, rođena je na bečkom aerodromu, kada je slučajno vidio TV emisiju o austrijskim eko-arhitektama i njihovim projektima energetski održivih objekata.

„Gledajući taj program, odmah sam ga povezao sa idejom ekološke države", kazao je on.

Tankosić Keli je "Vijestima" kazao da je kancelarija UNDP tada započela angažman u oblasti održivog razvoja, a i njihove kolege iz austrijske ambasade i austrijskih razvojnih agencija su bili aktivni u formiranju Arhitektonskog fakulteta, kao i ekološkim projektima na sjeveru Crne Gore.

„Kako se to sve poklapalo, na povratku iz Beča odmah sam zakazao sastanak sa austrijskim ambasadorom u Beogradu, kojem se svidjela ideja izgradnje jedne takve eko-zgrade u Podgorici. Obećao nam je da će pokriti troškove transfera tehnologije kao i dizajna", rekao je Tankosić.

Ubrzo su Austrijanci, posredstvom agencije WUS, koja je već bila prisutna u Crnoj Gori, prihvatili saradnju, tako da su u februaru 2002. godine čelnici pet UN organizacija u Crnoj Gori, predali i zvaničan zahtjev crnogorskom Ministarstvu inostranih poslova i gradonačelniku Podgorice, tražeći podršku. Državni organi su prihvatili zahtjev, tako da je 2003. godine potpisan i zvanični dogovor, prema kojem je opština Podgorica 2004. godine poklonila zemljište u dijelu tadašnje kasarne koja se nalazila pored Morače, a projekat je oslobođen svih taksi i komunalija. Sa druge strane, Austrijska razvojna agencija (ADA) je do 2006. godine donirala oko 900.000 eura, dok je Vlada Crne Gore preuzela troškove izgradnje objekta.

ADA i WUS su takođe organizovali i arhitektonski konkurs u Austriji za odabir idejnog rješenja (2006), na kojem je pobijedio Biro Fughenschuh. U žiriju za odabir najboljeg idejnog rješenja, Crnu Goru je predstavljao **Miodrag Vlahović**, tadašnji ministar inostranih poslova, koji je, po riječima osoba upućenih od početka u ovaj projekat, jedan od najzaslužnijih što je ova inicijativa zaživjela.

Prema navodima izvora "Vijesti", Vlahovićev doprinos je bio ključan u pregovorima sa podgoričkim gradonačelnikom oko zemljišta na kojem bi se gradila eko-zgrada, a koje je izuzetno vrijedno. Istovremeno, i kod ostalih partnera je dolazilo do odlaganja zbog birokratskih procedura kao i činjenice da je i sam UN sistem bio nepripremljen za ovakvu vrstu projekata, pa su čak neki od šefova UN agencija prisutnih u tadašnjoj Srbiji i Crnoj Gori, kako navode izvori, izražavali skepticizam prema toj ideji i sumnju da će zgrada ikada biti sagrađena.

Memorandum o izgradnji UN eko-zgrade, potpisali su 11. aprila 2006, predstavnici crnogorskog MIP-a i austrijske ADA, a Ministarstvo za ekonomski razvoj je 23. marta 2007. godine izdalo prvi dokument o urbanističko-tehničkim uslovima parcele, koju je poklonio Glavni grad.

Do naredne godine, sve pripremne radnje su završene. UN, austrijski donatori i crnogorski organi odobrili su koncept, novac je obezbijeđen, a dizajn rješenja sa kompletnim tehničkim detaljima odabran i završen u decembru 2008. godine. Poreć 900.000 eura austrijske agencije predviđeno je da će izgradnja koštati Vladu Crne Gore oko 2.7 miliona eura, dok će UN agencije u Crnoj Gori uložiti oko 250.000 eura za troškove menadžmenta.

Od tog momenta, do polaganja kamena temeljca, prošle su više od dvije godine. "Najveće odlaganje se desilo jer nam je trebalo dvije godine od momenta kada smo bili spremni za tender, do momenta održavanja tendera", rekao je izvor "Vijesti". Iako su predstavnici UN predali završne dokumente krajem 2008, kada su završene komplikovane tenderske procedure za izbor inžinjera, kao i dobijanja raznih opštinskih dozvola, tokom 2009. godine je vršena nezavisna revizija dizajna projekta u organizaciji Direkcije za javne radove, da bi konačni tender za izbor izvođača radova bio raspisan u februaru ove godine.

Sagovornik "Vijesti" je zaključio da "imajući u vidu da je toliko različitih aktera bilo uključeno u tako inovativan projekt, u maloj zemlji – gotovo je nevjerovatno da se ovo uopšte i dogodilo."

Bo.RISTOVIĆ

Zgrada sa rokom trajanja od sto godina

Zajednička eko-zgrada UN-a ima predviđeni vijek trajanja 100 godina, a biće smještena na parceli od 4.000 m2, dok će sama površina zgrade iznositi oko 1.400 m2. Osmišljena je tako da samostalno proizvodi energiju potrebnu za njeno funkcionisanje. Fotonaponska proizvodnja struje će zadovoljiti potrebe cijele zgrade za električnom energijom, dok će voda, ugrijana solarnom energijom umanjiti potrebe grijanja kotlovima koji koriste fosilna goriva. Podzemni sloj vode biće korišćen za hlađenje i grijanje, čime će biti omogućena prijatna temperatura unutar objekta tokom cijele godine, dok će visoke vrijednosti izolacije ograničiti spoljne gubitke u kombinaciji sa visokom vazdušnom nepropustljivošću.

„Gradnja promet" gradi Podgoricu, a gradiće i eko-zgradu

Na tenderu za izgradnju UN eko-zgrade na parceli koju je ustupio Glavni grad, pobijedila je danilovgradska firma "Gradnja promet", koja je do sada često sarađivala sa Agencijom za izgradnju i razvoj Podgorice, sa kojom je, samo u periodu 2008-2009. sklopila niz ugovora o izgradnji i rekonsturkciji saobraćajnica, čija vrijednosti prelazi 10 miliona EUR.

UN objezbjeđuje oko 250.000 eura: Gradilište kod Milenijuma